

155414

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศของ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

A Development of a Causal Model of the Success in International Business

Engagement of Small and Medium-sized Enterprises in the Upper Northern Thailand

โดย

อัญชลี รักษิยะธรรม

สุวรรณา พลอยศรี

รายงานวิจัยฉบับที่ 324

ปี พ.ศ. 2557

มหาวิทยาลัยพายัพ

บทคัดย่อ

ชื่อรายงานการวิจัย การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

ชื่อนักวิจัย อัญชลี รักษิยะธรรม; และ สุวรรณมา พลอยศรี

ปีที่ทำการวิจัยสำเร็จ 2558

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อสำรวจความพร้อมของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ และ 2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบการ (เจ้าของหรือผู้บริหารระดับสูง) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย จำนวน 318 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิง ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และสมการโครงสร้างด้วยเทคนิค SEM พบผลการวิจัยที่สำคัญ ดังนี้

1. จากสำรวจความพร้อมของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ ผู้ประกอบการมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง

2. จากการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมมติฐานของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย เชิงทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า หลังจากการปรับโมเดลแล้ว เส้นอิทธิพลมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัวแปร และมีค่าการทดสอบความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้ทุกค่า แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. จากการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ คือ ปัจจัยด้านกลยุทธ์ตามหน้าที่ทางการจัดการ กลยุทธ์การตลาดระหว่างประเทศ และสภาพแวดล้อมภายนอก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.23, 0.07 และ 0.02 ตามลำดับ

Abstract

Title A Development of a Causal Model of the Success in International Business Engagement of Small and Medium-sized Enterprises in the Upper Northern Thailand

Researchers Anchalee Rakariyatham; and Suwanna Ploysri

Date Completed 2015

The study aims to 1) Study the readiness of SMEs towards international business engagement 2) Study factors influencing success of SMEs in the Upper Northern Thailand. Data were collected through questionnaires distributed to 318 executives of SMEs whose operated internationally within Northern Thailand. The statistic method used in data analysis were Descriptive Statistics Confirmatory Factor Analysis: CFA and Structural Equation Modeling: SEM

The result of this study showed that the readiness of SMEs towards international business engagement in the Upper Northern Thailand was moderate

The result of this study showed that the most important factor influencing to their operational succeed measured by statistic significant were management function, international marketing strategy and external environments with influencing coefficients of 0.23, 0.07 and 0.02 successively.

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย สำเร็จได้ เนื่องจากบุคคลหลายท่านได้กรุณาช่วยเหลือ ให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ คำปรึกษาแนะนำความคิดเห็นและกำลังใจ

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ภาคศิริ เขตปิยรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีรวรรณ วงศ์ปิ่นเพชร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หัตพงษ์ อวิโรธนานนท์ คณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ศรีสุดา แซ่ลี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หัตพงษ์ อวิโรธนานนท์ และ อาจารย์ ดร. ภาคศิริ เขตปิยรัตน์ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัตยา ตันจันท์พงศ์ อาจารย์ ดร. ภาคศิริ เขตปิยรัตน์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิชามพ พันธุ์แพ คณะกรรมการประเมินงานวิจัยฉบับร่าง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หัตพงษ์ อวิโรธนานนท์ ผู้วิจารณ์งานวิจัย

ขอขอบคุณผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม/ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

ขอขอบคุณ อาจารย์พิมพ์ประภา วรรณเนตร ผู้ประสานงานโครงการวิจัย และเจ้าหน้าที่สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยพายัพทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวก ทำให้การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการได้ด้วยดี

ท้ายสุดนี้ คณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่ ครูอาจารย์ที่อบรมสั่งสอนให้คณะผู้วิจัยมีความวิริยะอุตสาหะที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และเป็นกำลังใจให้คณะผู้วิจัยเป็นอย่างดีตลอดมา

อัญชลี รักริยะธรรม และคณะ

กรกฎาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย.....	1
1.2. วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
1.3. ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.4. ประโยชน์ที่ได้รับ.....	6
1.5. นิยามศัพท์.....	6
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1. บทบาทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการพัฒนาประเทศ.....	10
2.2. การเตรียมความพร้อมในการประกอบธุรกิจการส่งออก.....	11
2.3. ความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ : Balanced Scorecard.....	22
2.4. ปัจจัยเชิงสาเหตุของความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ.....	26
2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย	53
2.6 สมมติฐานการวิจัย	55
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	57
3.2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	59
3.3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
3.4. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
3.5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	68
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	92
5.1. บทย่อของการวิจัย.....	92
5.2. สรุปผลการวิจัย.....	93
5.3. อภิปรายผล.....	94
5.4. ข้อเสนอแนะ.....	103
บรรณานุกรม.....	107
ภาคผนวก.....	113
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	114
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	125
ภาคผนวก ค ค่า Tolerance และค่า VIF.....	127
ประวัตินักวิจัย.....	129

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถิติการค้าระหว่างประเทศไทยกับอาเซียนปี 2554-2555.....	3
2	ความต้องการของธุรกิจและกิจกรรมส่งเสริมการส่งออก.....	13
3	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เก็บจริง ได้รับกลับคืน และสามารถใช้ได้จริง.....	59
4	โครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการวัด.....	61
5	ผลการตรวจสอบค่าความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย.....	65
6	จำนวนข้อ และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา.....	67
7	สรุปเกณฑ์ที่ใช้ในการทดสอบความสอดคล้อง.....	70
8	แสดงสัญลักษณ์และความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรและสถิติ.....	71
9	ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	73
10	ความพร้อมของผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ.....	75
11	ค่าเฉลี่ยความพร้อมของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการ ดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ.....	77
12	แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย(Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Std. Deviation) ความเบ้(Skewness) ความโด่ง(Kurtosis)และการแปลผล ตัวแปรที่ใช้ใน การศึกษา.....	79
13	แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างตัวแปรแฝงที่ใช้ในการศึกษารูปแบบ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย.....	81
14	แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดองค์ประกอบของ ปัจจัยด้านกลยุทธ์การตลาดระหว่างประเทศ.....	82
15	แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดองค์ประกอบของ ปัจจัยด้านกลยุทธ์หน้าที่ทางการจัดการ.....	83
16	แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดองค์ประกอบของ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก.....	85
17	แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดองค์ประกอบของ ปัจจัยด้านความสำเร็จของการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ.....	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18	แสดงผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรง(Direct Effects : DE) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effects : IE) อิทธิพลรวม(Total Effects :TE) ต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย.....	89
19	แสดงผลสรุปการทดสอบความสอดคล้องของโมเดล.....	90
20	แสดงผลสรุปการทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....	91

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบที่		หน้า
1	ขั้นตอนการส่งออก.....	20
2	กรอบแนวคิด Balanced Scorecard.....	25
3	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	54
4	โมเดลสมมติฐาน.....	55
5	โมเดลการวัดองค์ประกอบของปัจจัยด้านกลยุทธ์การค้าระหว่างประเทศ	82
6	โมเดลการวัดองค์ประกอบของปัจจัยด้านกลยุทธ์หน้าที่ทางการจัดการ.....	84
7	โมเดลการวัดองค์ประกอบของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก.....	85
8	โมเดลการวัดองค์ประกอบของปัจจัยด้านความสำเร็จของการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ.....	86
9	รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย.....	88